

Mer konkurrens i dagligvaruhandeln för lägre matpriser i Linköping

Dagligvaruhandeln inom Linköpings kommun uppvisar en oroande hög marknadskoncentration. Marknaden domineras i huvudsak av tre stora block: ICA, Axfood och Coop. Koncentrationen har nyligen förstärkts ytterligare genom Axfoods förvärv av City Gross, vilket innebär att två av kommunens största stormarknader nu ingår i samma koncern som Willys och Hemköp.

Om vi ser till de större, fullsorterade livsmedelsbutikerna i kommunen fördelar sig dessa uppskattningsvis enligt följande: ICA 18, Axfood 14 och Coop 6. Tillsammans innehar ICA och Axfood en mycket dominerande ställning med en uppskattad marknadsandel på omkring 85 procent i Linköping. Utöver dessa finns endast ett fåtal aktörer med enstaka etableringar.

Denna oligopolliknande situation kan rimligen inte vara i Linköpingsbornas intresse. En begränsad konkurrens leder till högre priser och riskerar att skapa en osund marknadskultur. Nyligen avslöjades i media (Aftonbladet 2/12-25) hur ledande aktörer sänker priser tillfälligt inför externa prisjämförelser, för att sedan chockhöja dem igen när kontrollanterna gått hem. Ett sådant agerande är endast möjligt på en marknad där kunderna saknar verkliga alternativ och där konkurrensen är bristande.

Situationen drabbar hushållens ekonomi direkt. Samtidigt som inflationen sägs sjunka, varnar Dagens Nyheter för att matkassen inför jul blir allt dyrare, driven av kraftiga prisökningar på vardagsfavoriter som kaffe och choklad. För många Linköpingsfamiljer är marginalerna redan små, och varje krona i minskad matkostnad gör skillnad. Sverige utmärker sig internationellt med en dagligvarusektor som är kraftigt konsoliderad, men i Linköping är dominansen av de två största aktörerna särskilt påtaglig.

För att värna Linköpingsbornas ekonomiska intressen är det viktigt att kommunen aktivt arbetar för en ökad och mer diversifierad konkurrens. Vi ser att det finns externa aktörer och nya butikskedjor som är intresserade av att etablera sig på Linköpingsmarknaden, men som hindras av bristen på strategisk mark. Kommunen bör därför aktivt uppvakta dessa och underlätta etableringar som bryter den nuvarande marknadsstrukturen.

Ett av kommunens viktigaste verktyg i detta arbete är kommunens riktlinjer för markanvisningar. Dessa styrdokument måste användas strategiskt. Vid tilldelning av mark för handel bör kommunen väga in en aktörs befintliga marknadsandel. Syftet bör vara att aktivt släppa in utmanare som kan öka konkurrenstrycket, snarare än att låta de redan dominerande aktörerna växa ytterligare av slentrian.

Ökad konkurrens är inte bara en fråga för konsumenten. Det är också en viktig faktor för att stärka svensk livsmedelsproduktion. En marknad med fler inköpare och butikskedjor minskar sårbarheten och ger svenska bönder och producenter fler potentiella försäljningskanaler, vilket i förlängningen kan ge bättre betalt för deras varor.

Med hänvisning till ovanstående yrkar Centerpartiet:

- **Att** Linköpings kommun reviderar sina riktlinjer för markanvisningar med det uttalade syftet att främja mångfald och ökad konkurrens inom dagligvaruhandeln.
- **Att** de nya riktlinjerna vid nya etableringar aktivt ska prioritera aktörer som bidrar till att bryta rådande marknadskoncentration.

För Centerpartiet Linköping

Lars Vikinge